
Minneord

OSS IMELLOM

Odd Kjell Bjartveit døde 22. februar i år etter et relativt kort sykeleie. Med ham har en nasjonal og internasjonal kraft i arbeidet mot tobakk gått bort. Bjartveit ble cand.med. i Oslo i 1951 og MPH ved University of Toronto, Canada 1962. I 1959 ble han spesialist i lungesykdommer og i 1984 dr.med. Han var overlege ved Statens skjermbildeundersøkelser (senere Statens helseundersøkelser) i perioden 1968 – 97, statssekretær i Sosialdepartementet 1972 – 73 og leder i Nasjonalforeningen for folkehelsen 1997 – 2001.

«Kjell Bjartveits personlige initiativ og engasjement og utrettelige kamp mot tobakksindustrien er et forbilde for mange. Hans innsats har vært et av de sterkeste bidragene i denne kampen.» Dette sa Luther Terry jr. da han på den internasjonale konferansen Tobacco or Health i Chicago i 2000 tildelte Kjell Bjartveit prisen The Luther L. Terry Award for Exemplary Leadership in Tobacco Control for hans banebrytende arbeid i kampen mot tobakk. Denne utmerkelsen var en av en lang rekke som Kjell Bjartveit mottok. Han delte på sine kunnskaper og ble raskt et høyt verdsatt medlem i nasjonale og internasjonale organer som arbeidet mot tobakk.

I 1971 ble han den første formann i Statens tobakksskaderåd, og han ledet rådet i 20 år. Han var sentral i arbeidet med å bygge opp de fylkesvise hjerte- og karundersøkelsene. Gjennom sitt store kontaktnett brøytet han vei og skapte engasjement for tobakksaken og la vekt på å benytte politiske kanaler for å oppnå endringer. Han var en kunnskapsrik og avholdt person og vant tidlig stor innflytelse i internasjonale fora. Fra 1978 ble han valgt til medlem i Verdens helseorganisasjons Advisory panel on Tobacco and Health og samme år ble han medlem av deres Expert Committee on Smoking and Health. Verdens helseorganisasjon så raskt hvilken kapasitet Bjartveit var og hans evne til å skape resultater. Han ble i 1984 medlem av organisasjonens Expert Committee on Community Prevention and Control of Cardiovascular Diseases.

Han bekledde fremtredende verv innenfor den internasjonale tuberkuloseorganisasjonen, den internasjonale kreftunionen og var også president for den tredje konferansen om forebyggende kardiologi i Oslo i 1993.

Han mottok Karl Evangs pris i 1984. I begrunnelsen het det at Kjell Bjartveit hadde gjort en helt spesiell innsats for å spre kunnskap om tobakkens skadevirkninger og klart å alminneliggjøre stoffet uten at det hadde gått ut over det faglige innhold og nivå, og at han også hadde tatt initiativet til samfunnstiltak og lovendringer for å begrense skadevirkningene.

Av andre utmerkelser han fikk kan nevnes Medal of the International Union against Tuberculosis and Lung Diseases i 1986, Draco-prisen i 1987, WHO Commemorative Certificate and Medal i 1988, UICC Tobacco and Cancer Programme Award i 1991, Nordiske Folkhälsopriset i 1993 og Ridder av St. Olavs Orden i 1992.

Med Kjell Bjartveit har en ildsjel gått bort. Vi lyser fred over hans minne.

Publisert: 8. april 2011. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.11.0336

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 14. juli 2026.